

สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี

วันที่ 15 กรกฎาคม 2568

ประเด็นเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง ขอความเห็นชอบร่างแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2575)

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (ร่างแผนแม่บทฯ) ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2575) และมอบหมายให้สำนักงาน สกช. เป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2575) สู่การปฏิบัติ ตามที่สภาเกษตรกรแห่งชาติ (สกช.) เสนอ **สาระสำคัญของเรื่อง**

1. ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างแผนแม่บทฯ พ.ศ. 2560 - 2564 และดำเนินการตามแผนงานดังกล่าว ต่อมา สกช. ได้จัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2575) ซึ่งได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนของประเทศ รวมทั้งเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แล้ว [ตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ]

ทั้งนี้ สกช. ได้เสนอร่างแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2575) ต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบ ตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ต่อนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีปัญหามอบให้ สกช. นำความเห็นและข้อเสนอแนะของ กษ. และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไปพิจารณาทบทวนร่างแผนแม่บทฯ ก่อนนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง ทั้งนี้ สกช. ได้ปรับปรุงร่างแผนแม่บทฯ ตามความเห็นของ กษ. และ สศช. รวมทั้งนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบด้วย และให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

2. ร่างแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2575) มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ เกษตรกรเป็นพลังสำคัญในการผลักดันต่อการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม

2.2 พันธกิจ ขับเคลื่อนภาคเกษตรกรรมสู่ความมั่นคงและพอเพียงของเกษตรกรไทย

(1) พัฒนาความสามารถการผลิตของเกษตรกรไทย สู่การสร้างมูลค่าทางอาหาร

(2) เกษตรชาวนาผลิตขับเคลื่อนสภาพแวดล้อมสีเขียว

(3) ส่งเสริมการทำการเกษตรเพื่อรองรับข้อกำหนดทางการค้าด้านสิ่งแวดล้อม

(4) ยกระดับสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความปลอดภัย

(5) การยกระดับรายได้ต่อหัวของเกษตรกรให้มีความอยู่ดีกินดี

2.3 วัตถุประสงค์

(1) เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งพร้อมสร้างโอกาสและรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

(2) เพื่อขับเคลื่อนเกษตรสีเขียวที่สามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(3) เพื่อให้ภาคการเกษตรสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ

2.4 เป้าหมาย

- (1) ร้อยละ 75 ของครัวเรือนเกษตรกรมีความเข้มแข็งพร้อมสร้างโอกาสและรับมือกับการเปลี่ยนแปลง (5.78 ล้านครัวเรือน)
- (2) มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี
- (3) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ในประเทศสาขาเกษตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี
- (4) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรไม่ต่ำกว่า 537,000 บาทต่อครัวเรือนภายในปี 2570

2.5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์	กลยุทธ์ย่อยในพัฒนา เช่น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร	
<u>กลยุทธ์ที่ 1</u> พัฒนาศักยภาพเกษตรกร	- จัดทำฐานข้อมูลเชิงกลยุทธ์ เช่น การรวบรวมข้อมูล/ คัดกรอง/บันทึกข้อมูลเข้าระบบสารสนเทศ - พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรสู่องค์กรเกษตรกรต้นแบบ เช่น การอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร - การปรับปรุงโครงสร้างและกลไกสู่การกระจายอำนาจด้านการพัฒนาเกษตรกรรม เช่น ปรับปรุงกฎระเบียบของคณะกรรมการบริหารนโยบายยุทธศาสตร์ระดับชาติ/ระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
<u>กลยุทธ์ที่ 2</u> ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการผลิต	- ศึกษาวิจัยและต่อยอดองค์ความรู้ทางการเกษตร เช่น ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ในการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงเกษตร - นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน เช่น ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในภาคการเกษตร
<u>กลยุทธ์ที่ 3</u> พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น	- พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในระดับชุมชน เช่น รับรองและคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น (จดสิทธิบัตร/สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์) - ยกย่องสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ตลาดภายในและต่างประเทศเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น การสนับสนุนการลงทุนการพัฒนาท้องถิ่น
<u>กลยุทธ์ที่ 4</u> คุ้มครองสิทธิ การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	- การแก้ปัญหาการใช้ที่ดินและสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน เช่น พิสูจน์สิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน - การคุ้มครองการใช้พื้นที่ดินเพื่อการเกษตร (Agricultural Zone) เช่น การปรับปรุง/พิจารณา/กฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองที่ดินเพื่อการเกษตร
<u>กลยุทธ์ที่ 5</u> พัฒนาการบริหารกองทุนด้านการเกษตรและเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพ	- พัฒนาระบบกองทุนรวมเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม เช่น ศึกษา ระบบกองทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรและการพัฒนาเกษตรกรที่มีอยู่หลากหลายกองทุนให้อยู่ในระบบเดียวกัน

	ภายใต้ชื่อกองทุนรวมเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมและเป็นกองทุนที่มีเอกภาพ
<u>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก</u> กษ. (กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์) <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> เช่น กระทรวงการคลัง (กค.) กษ. (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) ทส. (กรมควบคุมมลพิษ) พณ. (กรมการค้าภายใน) และ มท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)	
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเกษตรสีเขียว	
<u>กลยุทธ์ที่ 6</u> อนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตร	- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนิเวศทางการเกษตรเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เช่น ประกาศพื้นที่เกษตรที่ได้รับการคุ้มครอง - ส่งเสริม อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านการเกษตร เช่น ส่งเสริมเกษตรกรให้ทำการเกษตรตามมาตรฐานเกษตรสีเขียว
<u>กลยุทธ์ที่ 7</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อการเกษตร (ทั้งในและนอกเขตชลประทาน) เช่น แผนการขยายพื้นที่ชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร - การบริหารจัดการแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตร เช่น จัดทำแผนบูรณาการการใช้น้ำระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
<u>กลยุทธ์ที่ 8</u> พัฒนาการผลิตสู่พื้นฐานเศรษฐกิจที่ยั่งยืนระดับชุมชน	- ส่งเสริมและปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินและการใช้พื้นที่ดินเพื่อการเกษตรอย่างคุ้มค่า เช่น ส่งเสริมการฟื้นฟูพื้นที่ทางการเกษตร - ส่งเสริมการผลิตสินค้าจากทรัพยากรธรรมชาติสู่รูปแบบการค้า เช่น ส่งเสริมการผลิตสินค้าจากฐานทรัพยากรธรรมชาติ
<u>กลยุทธ์ที่ 9</u> ฟื้นฟูทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสร้างศักยภาพใหม่ทางการเกษตร	- สร้างความเข้าใจในเงื่อนไข ประเด็น และทิศทางกฎระเบียบสากลที่จะส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร เช่น การถ่ายทอดกฎระเบียบ/เงื่อนไขแก่เกษตรกร - พัฒนาและยกระดับผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องตามข้อกำหนดของตลาดผู้ซื้อในต่างประเทศ รวมถึงการทำการเกษตรเพื่อรองรับข้อกำหนดทางการค้าด้านสิ่งแวดล้อม (Carbon Credit) เช่น การให้ความรู้ด้านข้อกำหนดทางการค้ากับเกษตรกร
<u>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก</u> กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน) ทส. (กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) และ มท. (กรมที่ดิน) <u>หน่วยงานสนับสนุน</u> เช่น กษ. (กรมชลประทาน) ทส. (กรมทรัพยากรชายฝั่ง) และ มท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)	
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสู่ตลาดโลก	
<u>กลยุทธ์ที่ 10</u> สร้างความเป็นธรรมและยกระดับราคาผลผลิต	- ส่งเสริมการแปรรูปขั้นต้นของผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้านราคา เช่น การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปด้านการเกษตร - ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา-อุปสรรค กฎระเบียบและข้อกำหนดทางการค้า (ในประเทศและต่างประเทศ) เช่น

	แก้ไขกฎกระทรวง/ข้อกำหนด/พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องตามกระบวนการทางนิติบัญญัติ
กลยุทธ์ที่ 11 ยกระดับการผลิต การตลาด และขยายโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน	- ขยายตลาดสินค้าการเกษตรสู่ตลาดโลก เช่น คัดเลือกสินค้าเกษตรที่ได้รับมาตรฐานและเจรจาเพื่อขยายสินค้าเกษตรสู่ตลาดโลก - สร้างเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และชุมชน (รัฐวิสาหกิจชุมชน) เช่น การคัดเลือกวิสาหกิจหรือเครือข่ายองค์กรเกษตรกรในระดับชุมชนที่มีศักยภาพ
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กษ. (กรมปศุสัตว์ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ) และ พณ. (กรมการค้าภายใน) หน่วยงานสนับสนุน เช่น กค. (กรมศุลกากร) กษ. (กรมส่งเสริมการเกษตร) มท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และกระทรวงสาธารณสุข (สธ.)	

2.6 แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2575) สอดคล้องกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาล เช่น การเพิ่มขีดความสามารถของภาคการเกษตรและพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนนโยบายที่เน้นการยกระดับความมั่นคงทางอาหารในประเทศ โดยมีเป้าหมายลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งนโยบายการเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนและการกระจายรายได้ การสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงทรัพยากรและตลาดได้อย่างเท่าเทียมจะช่วยลดความยากจนและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ยังเกิดประโยชน์ต่อภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้

(1) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับประเทศ ช่วยเสริมสร้างรายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตรและสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การแปรรูปอาหาร การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การส่งออกสินค้า

(2) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรโดยตรง โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรายย่อยและในพื้นที่ที่ยังคงพึ่งพาการเกษตรเป็นหลักการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการจัดการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ชนบท เพิ่มการจ้างงาน และกระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง

(3) เพิ่มผลผลิตเกษตร ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและการจัดการการเกษตรอย่างยั่งยืนจะช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตและคุณภาพสินค้าเกษตร ทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศได้มากขึ้น

(4) เพิ่มรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร เสริมสร้างศักยภาพการผลิตและการเข้าถึงตลาด และช่วยให้เกษตรกรมีโอกาสเพิ่มรายได้และลดความยากจนรวมถึงยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนเกษตร

(5) การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง การแปรรูปผลผลิตเกษตรและการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์หรือการแปรรูปอาหารจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นและสร้างงานใหม่ ๆ

ที่มา : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล <http://www.thaigov.go.th>

จัดทำโดย : กลุ่มงานนโยบายและเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง

